

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Σχετικώς με την εξέταση
από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής
του ζητήματος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)

Νίκος Γιαννής
Πέμπτη 10.02.2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Τα ζητήματα
  - 1.1. ΜΚΟ
  - 1.2. Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι
  - 1.3. Μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα με βάση τον νόμο
  - 1.4. Ειδικοί νόμοι ανά τομέα
  - 1.5. Εθνικός Κατάλογος ΑΜΚΟ (διαθεματικός και διαχωρικός).
  - 1.6. Ειδικοί κατάλογοι
  - 1.7. Επιβεβαίωση - πιστοποίηση, ΑΜΚΟ και Κοινωνικές Οργανώσεις (ΚΟ)
  - 1.8. Εθελοντής - πολίτης
  - 1.9. Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης - Καλλικράτης και διαβούλευση
  - 1.10. Κύρια προβλήματα και ανάγκες του χώρου των ΑΜΚΟ/ΜΚΟ
  - 1.11. Κρατικός φορέας εθελοντισμού και ΑΜΚΟ
  - 1.12. Κύρια αποστολή, σκοπός, αρμοδιότητες κρατικού φορέα
  - 1.13. Χάρτες Αυτοδέσμευσης
  - 1.14. Αυτοθέσμιση ελληνικής κοινωνίας πολιτών
  - 1.15. Πρόταση νόμου

2. Παράρτημα Ι - Χάρτες Αυτοδέσμευσης

3. Παράρτημα ΙΙ - Προτάσεις της Καμπάνιας των ΜΚΟ για το Σύνταγμα και τους Θεσμούς εν όψει της ρύθμισης του πεδίου του εθελοντισμού και των ΜΚΟ

1.1. ΜΚΟ. Ο όρος «Μη Κυβερνητική Οργάνωση (ΜΚΟ)» δεν αποτελεί νομικό αλλά θεωρητικό και δημοσιογραφικό όρο, δεν περιλαμβάνεται στα βασικά νομικά κείμενα, δεν αποτελεί προβλεπόμενη νομική μορφή και ως εκ τούτου παραμένει ένας γενικός και εν πολλοίς αδιευκρίνιστος όρος, που έχει εισαχθεί από τη διεθνή συναφή ορολογία, η χρήση του οποίου επιλέγεται σε γενικές γραμμές ελεύθερα από τις ίδιες τις οργανώσεις προς αυτοχαρακτηρισμό τους ή από τρίτους. Επομένως δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο ούτε έχει θεσμική υπόσταση. Συναντάται ρητά στην ελληνική νομοθεσία μόνον στην περίπτωση του Ν. 2731/1999 «Διμερής Κρατική Αναπτυξιακή Συνεργασία, θέματα μη Κυβερν. Οργανώσεων κ.λπ.» με τον οποίο δημιουργήθηκε η Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας στο Υπουργείο Εξωτερικών. Χωρίς να δίνεται σχετικός ορισμός σε νόμο, συναντάται διάσπαρτα και αλυσιτελώς σε νόμους, όπως π.χ. στον Ν. 2742/7-10-99 (ΦΕΚ 207Α) «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» περί των Φορέων Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών του ΥΠΕΧΩΔΕ, στο άρθρο 15 του οποίου προβλέπεται στο πλαίσιο της σύμβασης διαχείρισης η ανάθεση συναφούς αποστολής σε ΜΚΟ ή άλλους ΑΜΚΟ. Επίσης προβλέπεται η συμμετοχή εκπροσώπων ΜΚΟ: στην Επιτροπή ΦΥΣΗ του Υπ.Περιβάλλοντος - Προστατευόμενες περιοχές, σε εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας NATURA, στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, στους Φορείς Διαχείρισης, στις Επιτροπές Παρακολούθησης ΚΤΣ - ΕΣΠΑ κ.λπ.

Επιλέγω και προτιμώ, τόσο για λόγους ακριβείας όσο και για λόγους μεθοδολογικούς τον όρο «Ανεξάρτητες Μη Κερδοσκοπικές Οργανώσεις» (ΑΜΚΟ).

1.2. Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι

Η συνταγματική βάση για την κατά νόμο ρύθμιση των ΑΜΚΟ, βρίσκεται στο άρθρο 12 του Συντάγματος, όπου προβλέπεται ρητά ότι οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους. Ο νόμος, όπως ρητά προβλέπει το Σύνταγμα, ποτέ δεν μπορεί να εξαρτήσει την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια, υπονοείται πολιτικού ή και διοικητικού χαρακτήρα, καθώς π.χ. με απόφαση του δικαστηρίου της εκούσιας δικαιοδοσίας διαπιστώνεται η συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων για τη σύσταση Σωματείου και άρα ο μη παράνομος σκοπός, κάτι που δεν συνιστά άδεια, ούτε δικαίωμα υπό περιορισμούς, άλλους από αυτούς που τα όργανα της δικαιοσύνης είναι τα μόνα αρμόδια να θέσουν κατ' εφαρμογή του σχετικού νόμου (εν προκειμένω του Αστικού Κώδικα). Η διάλυση του σωματείου, για παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, όπως ρητά προβλέπεται στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου του Συντάγματος, δεν μπορεί να γίνει επίσης παρά μόνον με δικαστική απόφαση. Μάλιστα τονίζεται από το ίδιο το Σύνταγμα (παρ.3) πως απολαμβάνουν της ίδιας προστασίας με βάση τις παραπάνω διατάξεις ακόμη και οι ενώσεις προσώπων που δεν συνιστούν σωματείο.

Εξάλλου ο συνταγματικός νομοθέτης θεωρεί την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή ως συνταγματική αξία αυτή καθ' εαυτή (άρθρο 5§1 Συντ.), η οποία αποκτά μια αυξημένη συνταγματική σημασία

εφόσον συμβάλλει στην προστασία και πραγματοποίηση θεμελιωδών δικαιωμάτων, εφόσον φυσικά δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη. Πραγμάτωση αυτής της συνταγματικής επιταγής είναι η οικειοθελής αλλά και ακώλυτη από το κράτος δημιουργία και λειτουργία ανεξάρτητων κοινωφελών μη κερδοσκοπικών φορέων, οι οποίοι επιπρόσθετα πρέπει να επιβροηθούν από την πολιτεία.

Κατά τη συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος την περίοδο 2006-2008 προβλήθηκε ισχυρά το αίτημα της συνταγματικής «κατοχύρωσης» από τις ΑΜΚΟ. Τελικώς υιοθετήθηκε και έλαβε 164 και 152 ψήφους αντίστοιχα η παρακάτω διάταξη, άρθρο 16, παρ.11 *« Η ενίσχυση του εθελοντισμού και της κοινωνίας των πολιτών, που εκφράζονται ατομικά ή οργανωμένα, αποτελεί αντικείμενο ειδικής φροντίδας του Κράτους»*, η οποία αν και ετύγχανε ευρείας αποδοχής δεν συγκέντρωσε τον απαραίτητο αριθμό θετικών ψήφων λόγω της συνολικής καταψήφησης των τροποποιούμενων διατάξεων από τη δεύτερη Βουλή.

1.3. Μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα με βάση τον νόμο

Η νομοθετική ρύθμιση κατ' επιταγή της συνταγματικής πρόβλεψης συντελείται κατ' αρχήν από τον Αστικό Κώδικα, καθώς κατόπιν και από ορισμένους ειδικότερους νόμους. Κατά τον εν ισχύ Αστικό Κώδικα τα Ν.Π.Ι.Δ. που διαθέτουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα είναι τα εξής: (1) Σωματείο ([ΑΚ άρθρα 78 - 107](#)), (2) Ίδρυμα και Κοινωφελές Ίδρυμα ([ΑΚ άρθρα 108 - 121](#)), (3) Επιτροπή Εράνου ή Εράνων ([ΑΚ άρθρα 122 - 126](#)), (4) Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία ([ΑΚ άρθρα 741- 784](#)). Ειδικώς προβλέπεται η Ένωση Προσώπων (ΑΚ 107). Αυτό το νομικό καθεστώς παραμένει σήμερα σε ισχύ, όπως φυσικά πολλές από τις διατάξεις του Α.Κ. έχουν ερμηνευθεί από τα ελληνικά δικαστήρια και σε ορισμένες περιπτώσεις από το Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο Στρασβούργο κατ' εφαρμογή της ΕΣΔΑ από τη στιγμή που αυτή κυρώθηκε κατά το ελληνικό Σύνταγμα. Οι ομάδες πολιτών που επιθυμούν να δημιουργήσουν μια ΑΜΚΟ ή ΜΚΟ κατά την τρέχουσα ορολογία, προτιμούν κατά κανόνα τη μορφή του σωματείου και ιδιαιτέρως κατά την τελευταία δεκαετία την Αστική Εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Το συνολικό καθεστώς είναι σε μεγάλο βαθμό αναχρονιστικό, δύσκαμπτο και επιδεκτικό καταστρατήγησης και χρήζει αναθεώρησης, προς την κατεύθυνση είτε της κατάργησης των Αστ. Εταιρειών ΜΚΧ και της κατάλληλης κανονιστικής προσαρμογής των σωματείων στις σύγχρονες συνθήκες, με την απαραίτητη ευελιξία και αποτελεσματικότητα, είτε του εκσυγχρονισμού και της ειδικής πρόβλεψης της Αστ. Εταιρείας ΜΚΧ με στόχο τον περιορισμό της καταχρηστικής επιλογής, εφαρμογής και λειτουργίας της στην πράξη.

1.4. Ειδικοί νόμοι ανά τομέα

Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα ζητήματα των ΑΜΚΟ του πεδίου στους χώρους, της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας, της πολιτικής προστασίας, των καταναλωτών, του αθλητισμού, των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων, των Τοπικών Συμβουλίων Νεολαίας και της Πολιτιστικής Χορηγίας. Ειδικώς στους τομείς της διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας και της πολιτικής προστασίας το θεσμικό πλαίσιο είναι σήμερα (αρχή) 2011) υπό αναμόρφωση.

1.5. Εθνικός Κατάλογος ΑΜΚΟ (διαθεματικός και διαχωρικός). Στην Ελλάδα δεν υπάρχει εθνικός κατάλογος ΑΜΚΟ. Ένας κατάλογος, διαθέσιμος και on line έχει δημιουργηθεί από το Έργο Πολιτών, στον οποίο καταγράφονται σήμερα σχεδόν 4.500 οργανώσεις. Μια καταγραφή του συνόλου των ελληνικών μη κρατικών φορέων, που είναι σε θέση εν δυνάμει να επιδράσουν στην εξωτερική παρουσία της Ελλάδας, έγινε από τον αείμνηστο Νικήτα Λιοναράκη, Πρόεδρο την εποχή εκείνη της ad hoc Επιτροπής ΜΚΟ του Υπουργείου Εξωτερικών, κατά την περίοδο 2002-2004, οπότε καταγράφηκαν περισσότεροι από 50.00 τέτοιοι φορείς. Στη διαδικτυακή πύλη www.anthropos.gr έχουν απογραφεί 1.800 οργανώσεις. Αναμφίβολα πρέπει να δημιουργηθεί το συντομότερο ένας Εθνικός Κατάλογος ΑΜΚΟ. Σε αυτόν θα πρέπει να εγγράφονται αυτομάτως με την ίδρυση τους όλες οι εν Ελλάδι ΑΜΚΟ. Κατάλογος εγκεκριμένων σωματείων θα πρέπει να τηρείται συστηματικά σε κάθε Περιφέρεια, όπως αυτό θεωρητικώς ίσχυε και με τις προϋπάρχουσες Νομαρχίες μέχρι 31.12.2010.

1.6. Ειδικοί κατάλογοι ή μητρώα υπάρχουν στους τομείς, αθλητισμού, υγείας, γονέων και κηδεμόνων, διεθνούς αναπτυξιακής συνεργασίας, καταναλωτών και πολιτικής προστασίας. Η δημιουργία ειδικού μητρώου εξαγγέλθηκε την άνοιξη του 2010 από τον Υπουργό Πολιτισμού. Με βάση τα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας, το ειδικό Μητρώο του περιλαμβάνει περίπου 1.000 οργανώσεις, εκ των οποίων έχουν πιστοποιηθεί από το ίδιο Υπουργείο οι 120 και εκκρεμούν περισσότερες από 300. Το έγγραφο του Υφυπουργού Εξωτερικών προς την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας ως προς την ΥΔΑΣ αναφέρεται σε 528 οργανώσεις, εγγεγραμμένες στο σχετικό Μητρώο, εκ των οποίων χρηματοδοτήθηκαν μόλις 19 οργανώσεις κατά τα έτη 2009 και 2010, αν και ορισμένες από αυτές χρηματοδοτήθηκαν περισσότερες από μια φορές για διαφορετικές δράσεις κατά το ίδιο διάστημα. Ορισμένα από τα μητρώα αυτά συνιστούν κατ' ουσία περισσότερο κατάλογο παρά μητρώο *stricto sensu*, εν ελλείψει δε παράδοσης και κουλτούρας τήρησης μητρώων και αρχείων στην Ελλάδα. Στους περισσότερους τομείς υπάρχουν κατάλογοι ΑΜΚΟ, που τηρούνται είτε στην αρμόδια δημόσια υπηρεσία (π.χ. υποτυπώδεις κατάλογοι στους τομείς περιβάλλοντος, πολιτισμού, ναρκωτικών κ.λπ.), είτε δίκην αυτορρύθμισης από δευτεροβάθμιες κυρίως δομές, όπως π.χ. η ΠΟΣΕΑ (Ομοσπονδία αιμοδοτών) που αριθμεί 106 οργανώσεις-μέλη (9.2.2011), το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας (59 οργανώσεις-μέλη προ επικείμενης εκκαθάρισης, 9.2.2011), η Ομοσπονδία ΑΜΕΑ κ.λπ. Όμως οι τελευταίοι αυτοί κατάλογοι δεν μπορούν να είναι πλήρεις αφού η εγγραφή στις οικείες δομές δεν είναι υποχρεωτική. Τον Ιούνιο 2010 ολοκληρώθηκε πρόγραμμα του Υπ. Εσωτερικών το οποίο υλοποιήθηκε από το Χαροκόπειο

Πανεπιστήμιο-Τμήμα Γεωγραφίας ένας Οδηγός ΜΚΟ και Συλλόγων Μεταναστών με επίκεντρο την καταγραφή φορέων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια σε θέματα μετανάστευσης. Ο Οδηγός περιλαμβάνει ΑΜΚΟ που μπορούν να θεωρηθούν ως έχοντες σχέση με το μεταναστευτικό φαινόμενο κατά την πλέον εκτατική και ευρεία αντίληψη, οι οποίες ανέρχονται στον αριθμό των 375 εκ των οποίων οι 78 είναι άτυπες ενώσεις χωρίς καταστατικό. Ο βαθμός ενημέρωσης μητρώων και καταλόγων ελέγχεται και είναι μάλλον περιορισμένος. Ένα πρόβλημα που παρουσιάζει η τήρηση μητρώων και η καταλογογράφηση είναι η τεράστια κινητικότητα και ρευστότητα που παρουσιάζει ο χώρος των ΑΜΚΟ/ΜΚΟ, γενικώς και ειδικότερα στην Ελλάδα, λόγω περιορισμένου χρόνου λειτουργίας τους και έλλειψης συνέχειας και διάρκειας, υπερβολικού αριθμού φορέων, πλημμελούς τήρησης διαδικασιών και όρων δημοσιότητας και εγγραφής σε καταλόγους, καθώς και ύπαρξης πολλών άτυπων ομάδων. Τέλος, σοβαρό πρόβλημα για τη δημιουργία εθνικού καταλόγου αποτελεί η διαφορετική δομή που παρουσιάζουν μεταξύ τους τα ειδικά μητρώα-κατάλογοι και η διαφορετική προέλευση και περιεχόμενο των πληροφοριών που καταχωρούνται.

Στη Γαλλία με Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Εσωτερικών της 14.10.2009 δημιουργήθηκε ένας εθνικός κατάλογος ΑΜΚΟ που αφορά φυσικά εκείνες που έχουν νόμιμη έδρα εντός του γαλλικού εδάφους και των υπερποντίων εδαφών. Ο προορισμός αυτού του καταλόγου είναι να διευκολύνει την εφαρμογή της νομοθεσίας σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει οι ΜΚΟ, να συμβάλλει στην απλοποίηση των διαφόρων διαδικασιών στις οποίες υποβάλλονται οι ΜΚΟ, καθώς και να επιτρέψει την παραγωγή αξιόπιστων, γενικών και απρόσωπων, στατιστικών δεδομένων, συμβάλλοντας έτσι στη γνώση και στην προαγωγή του κόσμου και της ζωής των ΜΚΟ στη Γαλλία. Εξασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης του καταλόγου για κάθε ΜΚΟ, στη Νομαρχία όπου βρίσκεται η νόμιμη έδρα της οργάνωσης, όπως επίσης οποιοδήποτε πρόσωπο το ζητήσει έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλες αυτές τις πληροφορίες (ονομασία, αντικείμενο, έδρα, διεύθυνση ή διευθύνσεις, νομική φύση, μέλη Δ.Σ., κατά νόμο δηλώσεις, συζητήσεις περί διάλυσης κ.λπ.), υπό τον περιορισμό βεβαίως του νόμου για την τήρηση δεδομένων από το κράτος και της προστασίας των ελευθεριών του πολίτη. Αυτός ο κατάλογος είναι διαθέσιμος σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες διαμέσου εσωτερικού διαδικτυακού διυπουργικού μηχανισμού.

1.7. Επιβεβαίωση - πιστοποίηση, ΑΜΚΟ και Κοινωνικές Οργανώσεις (ΚΟ)

Επιβάλλεται και στην Ελλάδα η δημιουργία ενός κρατικού μηχανισμού επιβεβαίωσης της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων από πλευράς ΑΜΚΟ, προς τον σκοπό της οικονομικής και όχι μόνο συνεργασίας με αυτές. Φυσικά θα πρέπει να αποφασιστεί και το περιεχόμενο των προϋποθέσεων αυτών, πέραν των κατά νόμο απαιτούμενων προς ίδρυση ΑΜΚΟ. Ο μηχανισμός δεν θα αφορά βεβαίως εκείνες τις ΑΜΚΟ που δεν επιθυμούν την οικονομική συνεργασία με το κράτος ή για οποιοδήποτε λόγο την ένταξη τους σε αυτόν. Οι οργανώσεις που το κράτος επιβεβαιώνει και επαναβεβαιώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα ότι εκπληρώνουν τις προϋποθέσεις θα αναγράφονται στο σχετικό Εθνικό Μητρώο.

Στη Γαλλία το Υπουργείο Εσωτερικών προτείνει, διαμέσου δε της ηλεκτρονικής του σελίδας, έναν ανά τακτά χρονικά διαστήματα επικαιροποιούμενο κατάλογο των αναγνωρισμένων Συλλόγων δημόσιας ωφέλειας, όπως αποκαλούνται (*utilite publique*), των αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων δημόσιας ωφέλειας και των Ιδρυμάτων των επιχειρήσεων. Αυτή η κρατική αναγνώριση επιτρέπει στους συγκεκριμένους φορείς της κοινωνίας πολιτών να λαμβάνουν δωρεές και κληροδοτήματα. Προκειμένου να αναγνωρίζεται ως δημόσιας ωφέλειας ένας τέτοιος φορέας πρέπει να ασκεί δραστηριότητα προς το γενικό συμφέρον, να έχει τουλάχιστον τρία χρόνια πραγματική δραστηριότητα από την καταχωρημένη ίδρυση του, να έχει τουλάχιστον 200 διαπιστωμένα μέλη, να έχει έναν προϋπολογισμό ενός ορισμένου ύψους και πάνω και να δραστηριοποιείται σε εθνική κλίμακα. Υποβάλλει για τον σκοπό αυτό αίτηση στο Υπουργείο Εσωτερικών και αποκτά την επιζητούμενη τυπική αναγνώριση με διάταγμα του Συμβουλίου της Επικρατείας.

1.8. Εθελοντής - πολίτης. Χρειάζεται να ορισθεί και να αναγνωρισθεί ο Εθελοντής - πολίτης και το έργο του, να θεσπισθούν προϋποθέσεις και εγγυήσεις για την προσφορά εθελοντικής εργασίας εντός και εκτός της Ελλάδος και τα κίνητρα της εθελοντικής εργασίας, οριζόντιου ή διαθεματικού/διϋπουργικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2010 στην Ελλάδα, ο αριθμός των εθελοντών υπό κανονικές συνθήκες ανέρχεται στις 30-32.000 άτομα, ήτοι 0,5% του ενήλικου πληθυσμού, ποσοστό που κρίνεται ως ιδιαίτερα χαμηλό συγκριτικά με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Έκτακτα γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες προσέλκυσαν επιπλέον 45.000 εθελοντές, ενώ τα Special Olympics αναμένεται να προσελκύσουν 25.00 εθελοντές.

1.9. Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης - Καλλικράτης και διαβούλευση
Με το σχέδιο νόμου θεσπίζεται η υποχρέωση των Δήμων να τηρούν σχετικό κατάλογο προς τον σκοπό της εκπλήρωσης του άρθρου 76 του Ν.3852/2010 (Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης) για τη συγκρότηση και λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης, αλλά και προς τον σκοπό της συνεργασίας -δεν προβλέπεται ρητά από τον Καλλικράτη-, της παρ. 3 του άρθρου 83 για την προώθηση του εθελοντισμού και τη συνεργασία με ομάδες εθελοντών στα Συμβούλια των Δημοτικών Κοινοτήτων και αντιστοίχως της παρ. 5 του άρθρου 84 στα Συμβούλια των Τοπικών Κοινοτήτων. Ομοίως σε κάθε Περιφέρεια με βάση το άρθρο 178 του Ν.3852/2010 (πρόγραμμα Καλλικράτης), συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης (35- έως 60 μέλη), με απόφαση του Περιφερειάρχη, με θητεία αυτήν της περιφερειακής αρχής, με εισηγητικό, γνωμοδοτικό και εξεταστικό περιεχόμενο. Η πρόβλεψη αυτή του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ δεν μπορεί να μείνει ασύνδετη με τα παραπάνω ζητήματα των ορισμών, της επιβεβαίωσης-πιστοποίησης, του εθνικού καταλόγου και μητρώου, της αναγνώρισης του εθελοντή κ.λπ.

1.10. Κύρια προβλήματα και ανάγκες του χώρου των ΑΜΚΟ/ΜΚΟ

1. Εδραίωση, ενίσχυση και σε ορισμένες περιπτώσεις ανάκτηση της αξιοπιστίας και της καλής εικόνας των ΑΜΚΟ στην κοινωνία, με τον εξορθολογισμό της οργάνωσης και των αποφάσεων, τη διάχυση της διαφάνειας, την ισοτιμία στην πληροφόρηση, την άρση των θεσμικών αναχωμάτων και την απομόνωση των «πειρατών». Ο σκοπός είναι οι ΑΜΚΟ να εκπληρώνουν όλο και καλύτερα την αποστολή τους, αυτοτελώς ή συμπληρωματικά προς το κράτος και τον ιδιωτικό τομέα κατά περίπτωση, να προσφέρουν όλο και περισσότερες και καλύτερες υπηρεσίες στον άνθρωπο και στο περιβάλλον, να ελέγχουν αλλά και να επηρεάζουν εποικοδομητικά τις επίσημες αποφάσεις.
2. Κατοχύρωση της νομικής υπόστασης των οργανώσεων, που με τη σειρά της θα συμβάλει στην οικοδόμηση ενός σταθερού πλαισίου σχέσεων πολιτείας και οργανώσεων
3. Ρύθμιση της φορολογικής αντιμετώπισης των ΑΜΚΟ καθώς και ζητημάτων οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου τους.
4. Επέκταση της χρήσης κριτηρίων και καθιέρωση πρότυπων προγραμματικών συμβάσεων για το σύνολο των χρηματοδοτήσεων φορέων του τρίτου τομέα και των ΑΜΚΟ
5. Κατοχύρωση από την εργασιακή νομοθεσία, του δικαιώματος των ΑΜΚΟ να απασχολούν εθελοντές στις δράσεις τους.
6. Η εθελοντική εργασία πρέπει να έχει υποχρεωτικά ασφάλιση έναντι ατυχημάτων υγείας και ζωής.
7. Δημιουργία ενός ενιαίου εθνικού καταλόγου και ενός Μητρώου συνεργαζομένων με το κράτος οργανώσεων για όλα τα Υπουργεία με δεσμευτικά: το χρονικό όριο δημιουργίας του, τον καθορισμό της διαδικασίας επικαιροποίησής του, τη διατύπωση των κριτηρίων εγγραφής στο μητρώο. Στόχος: το κράτος να είναι σε θέση ανά πάσα στιγμή με βάση έναν μοναδικό αριθμό κάθε οργάνωσης να αποκτά πλήρη πρόσβαση on line σε όλα τα στοιχεία που κατά νόμο διατηρεί, ανεξαρτήτως τομέα/αντικειμένου και χρόνου.
8. Κανονιστική κατοχύρωση της διαβούλευσης των κρατικών αρχών και των ΟΤΑ με ΑΜΚΟ και άλλους φορείς του Τρίτου Τομέα, σε τομείς όπου οι Οργανώσεις έχουν γνώση και εμπειρία και αποδεδειγμένη παρουσία.
9. Διαρκής διαδικτυακή επικοινωνία της πολιτείας με τις οργανώσεις υπό την ευθύνη αρμοδίου οργάνου, με δυνατότητα παροχής ενιαίας πληροφόρησης για όλες τις διοικητικές και νομοθετικές ρυθμίσεις και τις χρηματοδοτήσεις που αφορούν τις ΜΚΟ.
10. Σύνταξη ετήσιου απολογισμού για τη συνεργασία των ΜΚΟ με το κράτος.

1.11. Κρατικός φορέας εθελοντισμού και ΑΜΚΟ

Τον Σεπτέμβριο του 2005 συνεστήθη από το Γ' Θερινό Τμήμα της Βουλής με τον Νόμο 3390/2005 δημόσιος κρατικός οργανισμός εθελοντισμού με την επωνυμία «ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ», ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα, το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Πολιτισμού.

Η πολιτεία μπορεί να αντιμετωπίσει το ζήτημα του φορέα ρύθμισης θεμάτων εθελοντισμού και ΜΚΟ με δύο κυρίως τρόπους. Είτε διαμέσου ενός μεικτού φορέα, με ισότιμη συμμετοχή των ΑΜΚΟ σε αυτόν, είτε αυτοτελώς και ανεξαρτήτως της συμμετοχής ΑΜΚΟ. Ένας μεικτός φορέας θα έχει κυρίως τον χαρακτήρα Ανεξάρτητης Αρχής και ένας αυτοτελής φορέας μπορεί να έχει τον χαρακτήρα είτε ενός Υπουργείου (π.χ. Υπουργείο Τρίτου Τομέα βλ. Ην.Βασίλειο) υπαγόμενο απευθείας στον Πρωθυπουργό ή και ως Υφυπουργείο ενδεχομένως στο Υπουργείο Εσωτερικών, είτε ενός οργανισμού - ΝΠΔΔ ή και ΝΠΙΔ (όπως π.χ. είναι σήμερα το Έργο Πολιτών). Και στις δύο περιπτώσεις η θέση των ΑΜΚΟ μπορεί να είναι απλώς συμβουλευτική ή και (συν)αποφασιστική, αναλόγως την πολιτική βούληση προς την ανάλογη θεσμική διευθέτηση. Πάντως στην περίπτωση μιας Ανεξάρτητης Αρχής δύσκολα αυτή μπορεί να αποστερηθεί ενός κατ' ελάχιστον συμβουλευτικού ρόλου των ΑΜΚΟ στο πλαίσιο της, ενώ στην περίπτωση ενός Υπουργείου θα μπορούσε να εκφράζεται με τρόπο κυριαρχικό η κρατική βούληση, ακόμη και άνευ διαβούλευσης για ρύθμιση ζητημάτων του πεδίου αυτού. Τέλος ένας αυτορρυθμιστικός φορέας κατόπιν νομοθετικής πρωτοβουλίας με συμμετοχή μόνον των ΑΜΚΟ και λεπτομερώς ρυθμιζόμενα από τον νόμο τους σκοπούς, διαδικασίες εκλογής, οργάνωση και λειτουργία, προσωπικό και πόρους κ.λπ. προς αποφυγή αδυναμίας και παράλυσης, είναι μια επιλογή που η πολιτεία με δυσκολία θα υιοθετούσε. Ωστόσο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου των ΑΜΚΟ, επιβάλλουν πράγματι τη μέγιστη δυνατή διαβούλευση.

1.12. Κύρια αποστολή, σκοπός, αρμοδιότητες κρατικού φορέα

Α. Η δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Καταλόγου Ανεξάρτητων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΑΜΚΟ)

Β. Την επιβεβαίωση των πληροφοριών των ΑΜΚΟ που ζητούν την υπαγωγή τους στην κατηγορία των Κοινωνικών Οργανώσεων (ΚΟ) και την τήρηση του σχετικού μητρώου προς πάσα νόμιμη χρήση.

Γ. Την εισηγητική προς τη Βουλή και την κυβέρνηση διαμόρφωση στρατηγικής, τη χάραξη πολιτικής και τη συστηματική και επιτελική παρακολούθηση και αξιολόγηση του εθελοντικού έργου, καθώς και τη συναπτόμενη στατιστική αποτίμηση

Δ. Τη συνεργασία και υποβολή προτάσεων προς όλους τους κυβερνητικούς τομείς ευθύνης για την προώθηση και λήψη θεσμικών, νομικών και διοικητικών μέτρων με στόχο την άρση των εμποδίων, τη θεσμική και νομοτεχνική συνοχή και την προώθηση του τρίτου τομέα

Ε. Την προώθηση της δομημένης διαβούλευσης. Δεν συμμετέχει ο ίδιος σε διαβούλευση, αλλά είναι ένας πρόσφορος σύμβουλος των δημοσίων και τοπικών

αρχών και της Βουλής ως προς την επιλογή των οργανώσεων, το αντικείμενο και τη διαδικασία της πρόσκλησης και συμμετοχής.

ΣΤ. Τη διεξαγωγή συστηματικής και ανεξάρτητης επιστημονικής έρευνας και μελετών επί του πεδίου, καθώς και για την υπεύθυνη και εμπειριστατωμένη συμμετοχή της Ελλάδας σε ανάλογους τόπους του εξωτερικού. Μπορεί να ζητήσει αναλυτική πληροφόρηση σχετικώς με την κρατική χρηματοδότηση προς την Κοινωνία των Πολιτών, την οποία οι αρμόδιοι φορείς είναι υποχρεωμένοι να παράσχουν, καθώς και να συντάσσει ετήσια ή άλλες εκθέσεις σχετικώς με τη διαδικασία και τα αποτελέσματα των χρηματοδοτήσεων.

Ζ. Την εκπροσώπηση της Ελλάδας τόσο στις διμερείς διακρατικές σχέσεις με τους ανάλογους φορείς των ευρωπαϊκών και άλλων χωρών, όσο και στο πλαίσιο της πολυμερούς συνεργασίας του ελληνικού κράτους στο πλαίσιο της ΕΕ και διεθνών οργανισμών

Η. Τη διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων, την εκπόνηση προγραμμάτων εκπαίδευσης, την έκδοση εντύπων, την ανάπτυξη ιστοσελίδας, την προκήρυξη διαγωνισμών, την παροχή κάθε είδους πληροφοριών και υποστήριξης σε ΑΜΚΟ, ΚΟ και υποψηφίους προς δημιουργία ΑΜΚΟ και ΚΟ, καθώς και την ανάληψη άλλων πρωτοβουλιών για την επίτευξη των σκοπών της. Δεν αποτελεί χρηματοδότη καθ' οιονδήποτε τρόπο Ανεξάρτητων Μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων (ΑΜΚΟ).

1.13. Χάρτες αυτοδέσμευσης

Κατά την περίοδο 2006-2008 εκδηλώνονται διαδοχικές προσπάθειες των ίδιων των ανεξάρτητων μη κερδοσκοπικών οργανώσεων να αυτοδεσμευθούν σε ένα πλαίσιο αρχών. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι:

1. **Χάρτα Κοινωνικής Ευθύνης των Οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών.**

Προέρχεται από τον κρατικό οργανισμό για τον εθελοντισμό **Έργο Πολιτών**

2. **Καταστατικός Χάρτης Λογοδοσίας Διεθνών ΜΚΟ. Κίνηση Πολιτών**

Αποτελεί επίσημη μετάφραση του Χάρτη δώδεκα μεγάλων διεθνών ΜΚΟ με πρωτοβουλία της Κίνησης Πολιτών και συνιστά μια συστηματική προσπάθεια υιοθέτησης του από τις ελληνικές οργανώσεις, τουλάχιστον τις μεγαλύτερες και παλαιότερες σε ένα πρώτο στάδιο.

3. **Ο ΑΠΟΠΛΟΥΣ, «Αρχές Προσήλωσης Όλων μας στην Ποιότητα Λειτουργίας και Οργάνωσης Υπηρετώντας τους Σκοπούς μας»,** είναι κείμενο αυτοδέσμευσης των ΜΚΟ που προτάθηκε από την Καμπάνια των ΜΚΟ για το Σύνταγμα και τους Θεσμούς

Τα τρία κείμενα παρατίθενται παρακάτω ως Παράρτημα, ώστε να γίνει αντιληπτό από τα μέλη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, αφενός η συνειδητοποίηση από τις ίδιες τις οργανώσεις των προβλημάτων με τα οποία βρίσκονται αντιμέτωπες και των αδυναμιών που οι ίδιες οφείλουν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση τους, αφετέρου των ορίων που οι οργανώσεις θέτουν ως προς τη ρύθμιση των ζητημάτων αυτών από πλευράς νομοθεσίας και κρατικής παρέμβασης.

1.14. Αυτοθέσμιση ελληνικής κοινωνίας πολιτών

Αναλόγως του είδους της πολιτειακής μεταχείρισης του πεδίου, του είδους του κρατικού φορέα που θα επιλεγεί δηλαδή και του βαθμού συμμετοχής σε αυτόν των ΑΜΚΟ, η αυτοθέσμιση του χώρου των ΑΜΚΟ προβάλλει επίσης επιτακτική. Φυσικά η πολιτειακή μεταχείριση και η πολιτική βούληση, αλλά κυρίως το πνεύμα της κρατικής παρέμβασης θα επιταχύνουν και επιβραδύνουν ή θα επιβραδύνουν και αποστειρώσουν τον οριζόντιο συντονισμό των οργανώσεων και την συγκρότηση ενός αξιόπιστου, υπεύθυνου και αντιπροσωπευτικού συνομιλητού του κράτους από τους φορείς της κοινωνίας πολιτών. Η δημιουργία από την κοινωνία πολιτών και τις ίδιες τις οργανώσεις μιας Μόνιμης Συνδιάσκεψης των Συντονιστικών των ΑΜΚΟ θα ήταν χρήσιμη. Για την επίτευξη των σκοπών της θα πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία μιας υπέρμετρης γραφειοκρατίας, να είναι αυτοχρηματοδοτούμενη (από τις ίδιες τις ΑΜΚΟ) και να εξασφαλίζεται ad hoc αφενός η μέγιστη αντιπροσωπευτικότητα κάθε είδους.

Σήμερα οι φορείς που δραστηριοποιούνται στον χώρο του διαθεματικού συντονισμού των ΑΜΚΟ είναι τέσσερις:

- Α. ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΜΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ
- Β. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
- Γ. ΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
- Δ. ΣΥΜΠΡΑΞΙΣ ΜΚΟ

1.1.5. Πρόταση Νόμου

Η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας θα μπορούσε να αποτελέσει την αφετηρία για την επεξεργασία πρότασης νόμου προς τη Βουλή για τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου για τον εθελοντισμό και τις ανεξάρτητες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΧΑΡΤΕΣ ΑΥΤΟΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

1. Χ Α Ρ Τ Α ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η ανάπτυξη της κοινωνίας πολιτών, στην Ελλάδα και διεθνώς, είναι ένα γεγονός που αναγνωρίζεται τόσο από διεθνείς οργανισμούς όσο και από την ελληνική πολιτεία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε την εισήγηση 56/38 το 2002 για την ενίσχυση του Εθελοντισμού ζητώντας την υποστήριξη των κυβερνήσεων, ενώ το 2001 το Διακοινοβουλευτικό Συμβούλιο, ένας σημαντικός διεθνής οργανισμός, υιοθέτησε ένα Ψήφισμα - Οδηγία στα μέλη του με το οποίο ζητεί νομοθετικές ρυθμίσεις όσον αφορά τις εθελοντικές οργανώσεις αναγνωρίζοντας και ορίζοντας συγκεκριμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Η ανάγκη δημιουργίας νομικού και θεσμικού περιβάλλοντος για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, στην οποία αναφέρεται η Οδηγία, συνεπάγεται την ανάγκη εκπόνησης μιας Χάρτας, που να ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Την πλήρωση αυτής της ανάγκης ανέλαβε το Επιστημονικό Συμβούλιο του Οργανισμού ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ. Ο Οργανισμός αυτός είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, που ιδρύθηκε από τον Πρωθυπουργό. Το Επιστημονικό Συμβούλιο του ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ, το οποίο αποτελείται από ανεξάρτητες προσωπικότητες της κοινωνίας πολιτών, εκπόνησε το παρόν σχέδιο Χάρτας Κοινωνικής Ευθύνης των Οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών. Η Χάρτα έχει καθαρά προαιρετικό χαρακτήρα.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο του Έργου Πολιτών είναι ένα κέντρο ευθύνης για τη σύνταξη και προώθηση της Χάρτας, όχι για την επιβολή της.

Η παρούσα Χάρτα έρχεται να ενισχύσει τη σημαντική προσπάθεια πολλών οργανώσεων να συντάξουν έναν κώδικα δεοντολογίας (οδηγό καλών πρακτικών). Περιλαμβάνει δε Αρχές της κοινωνίας πολιτών, που πρέπει να διέπουν την οργάνωση και λειτουργία των εθελοντικών, Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Πρόκειται για οργανώσεις, που αναπτύσσουν αυτοτελή κοινωνική δράση, το δε πεδίο δράσης τους ευρίσκεται ανάμεσα στο Κράτος και τις οργανώσεις που ασκούν αμιγώς επιχειρηματική δράση.

Οι οργανώσεις, με την προσυπογραφή της Χάρτας, αναγνωρίζουν τις Αρχές αυτές και δεσμεύονται, ότι τις αποδέχονται και τις τηρούν, ώστε η συνολική προσπάθεια

του εθελοντισμού να συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενδυνάμωση, καλλιέργεια και ανάπτυξη της κοινωνίας πολιτών, στο πλαίσιο των νόμων του Κράτους.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΑΡΘΡΟ 1

Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών διέπονται από τις παρακάτω Γενικές Αρχές σε όλους τους τομείς δράσης και λειτουργίας τους:

- ▶ Αρχή της Ελευθερίας
  - ▶ Αρχή της Διαφάνειας και Λογοδοσίας
  - ▶ Αρχή της Δημοκρατικής Συγκρότησης και Λειτουργίας
  - ▶ Αρχή της Κοινωνικής Αλληλεγγύης
  - ▶ Αρχή της Κοινωνικής Ευθύνης, Υπευθυνότητας και Εμπιστοσύνης
  - ▶ Αρχή της Κοινωνικής Διαβούλευσης, του Διαλόγου και της Συμμετοχής
-
-

ΜΕΡΟΣ Β΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΑΡΘΡΟ 2 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Κάθε πράξη εθελοντισμού εξυπηρετεί κοινωφελείς σκοπούς, είναι ενσυνείδητη και ανιδιοτελής, γίνεται με διάθεση προσφοράς και συμπαράστασης, πάντοτε με την ελεύθερη θέληση και απόφαση τόσο του εθελοντή, όσο και εκείνου που δέχεται την προσφορά της εθελοντικής πράξης. Δεν υποχρεώνει, με κανένα τρόπο, ούτε τον πρώτο ούτε το δεύτερο, ούτε δημιουργεί μεταξύ τους σχέση εξάρτησης. Ο εθελοντής οφείλει να διαθέτει ακριβή αντίληψη και συναίσθηση τόσο των αναγκών που καλείται να συνδράμει, όσο και των δικών του δυνατοτήτων.

Η εθελοντική οργάνωση υπερασπίζεται εμπράκτως την εθελοντική προσφορά ως ελεύθερη, συνειδητή και ανιδιοτελή, και μεριμνά:

1. Για την απαραίτητη πληροφόρηση του εθελοντή σχετικά με τη φύση και τους όρους εκτέλεσης του εθελοντικού έργου.
2. Για την κατάλληλη εκπαίδευση και υποστήριξη του εθελοντή.
3. Για την ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη δυνατή εκτέλεση του εθελοντικού έργου

Αναγνωρίζει ή και επιβραβεύει με κάθε δυνατό τρόπο τη συνεισφορά των εθελοντών στην εκπλήρωση του σκοπού της.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ

Κάθε οργάνωση διεξάγει το σύνολο των δραστηριοτήτων της υπό συνθήκες διαφάνειας και με υποχρέωση λογοδοσίας. Αποδίδει δε σημασία ιδίως ως προς τα ακόλουθα:

Τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και την άσκηση της διοίκησης σε αυτήν.

Την προέλευση και διαχείριση των πάσης φύσεως πόρων της, με τεκμηρίωση των δαπανών και των εσόδων της.

Την έμπρακτη εφαρμογή των Αρχών που διατυπώνονται στην παρούσα Χάρτα.

Στο πλαίσιο της Αρχής της Διαφάνειας, κάθε οργάνωση συντάσσει και δημοσιοποιεί στα μέλη της και σε κάθε ενδιαφερόμενο ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων, καθώς και αντίστοιχο οικονομικό ισολογισμό και απολογισμό, κατά προτίμηση ελεγμένο από ανεξάρτητους ελεγκτές - λογιστές. Σε αυτόν φαίνεται σαφώς, ότι το ποσοστό των δαπανών για τη χρηματοδότηση ενεργειών και έργων, που προωθούν τον κοινωφελή σκοπό της οργάνωσης, είναι σημαντικά υψηλότερο από το ποσοστό των γενικών και διοικητικών δαπανών της.

Η αληθής, ακριβής και συστηματική ενημέρωση και πληροφόρηση παντός τρίτου σχετικά με τους πόρους, τα μέσα και τα αποτελέσματα της εθελοντικής δράσης κάθε εθελοντικής οργάνωσης, είναι μέρος των καλών πρακτικών και είναι καθήκον απέναντι στην ιδέα και τη διάδοση του εθελοντισμού.

ΑΡΘΡΟ 4

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Κάθε οργάνωση, που ενεργοποιείται στο χώρο της κοινωνίας πολιτών, διαθέτει αυτοτελή νομική οντότητα, εκφράζει και αποτυπώνει τα βασικά στοιχεία της λειτουργίας της σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος και της κείμενης

νομοθεσίας και διέπεται, σε όλους τους τομείς δράσης και λειτουργίας της, από την Αρχή της Δημοκρατικής Συγκρότησης και Λειτουργίας.

Όλα τα μέλη της οργάνωσης έχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι οποίες διαμορφώνονται σύμφωνα με την Αρχή της πλειοψηφίας, μετά από ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων.

Μέλος της οργάνωσης μπορεί ελεύθερα να γίνει οποιοσδήποτε εκφράζει τη βούληση να συμβάλλει με εθελοντική εργασία στην πραγματοποίηση των σκοπών της και πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις αποδεχόμενος τα καταστατικά της κείμενα.

Η διατήρηση και απώλεια της ιδιότητας του μέλους της οργάνωσης κρίνεται από το αν το μέλος ανταποκρίνεται στις καταστατικές αρχές της οργάνωσης.

Η ιδιότητα του μέλους της οργάνωσης δεν αποφέρει οιοδήποτε οικονομικό όφελος, πέραν της κοινωνικής προβολής και αναγνώρισης, που ενδεχομένως μπορεί να τους προσφέρει η ιδιότητα αυτή. Η τυχόν μειωμένη, σε σχέση με μη - μέλη, δαπάνη για τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις της οργάνωσης δεν μπορεί να θεωρηθεί όφελος.

Η ύπαρξη τέλους εγγραφής ή ετήσιας συνδρομής δεν μπορεί να είναι αποτρεπτική του δικαιώματος εγγραφής. Άρα, τα ποσά αυτά δεν μπορούν να είναι υπέρογκα.

Τα μέλη δεν επιτρέπεται να έχουν έμμισθη σχέση με την οργάνωση ούτε να αναλαμβάνουν με αμοιβή την εκτέλεση έργου ή εργασίας από την οργάνωση.

Όλα τα μέλη της οργάνωσης συμμετέχουν σ' αυτήν ως μεμονωμένα, ισότιμα και ανεξάρτητα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Ιδιότητα *ex-officio* μέλους δεν είναι αποδεκτή. Τα τυχόν επίτιμα, κατά τις καταστατικές προβλέψεις της οργάνωσης, μέλη δεν θεωρούνται *ex-officio*.

ΑΡΘΡΟ 5

ΑΡΧΗ

ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών διέπονται, σε όλες τις όψεις δράσης και λειτουργίας τους, από την Αρχή της Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Οι οργανώσεις αυτές επιδιώκουν και υπηρετούν αποκλειστικά κοινωφελείς σκοπούς, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Η δραστηριότητά τους αυτή εντάσσεται ιδίως σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς κοινωφελούς δράσης:

- ▶ Αναπτυξιακή Δράση - Ανθρωπιστική Βοήθεια
- ▶ Ανθρώπινα Δικαιώματα
- ▶ Άτομα με Αναπηρία
- ▶ Έρευνα - Εκπαίδευση
- ▶ Κοινωνική Αλληλεγγύη - Υγεία - Πρόνοια
- ▶ Παιδική Προστασία

► Περιβάλλον και Πολιτική Προστασία

► Πολιτισμός - Παιδεία

Εκτός από την αυτοτελή ανάληψη δράσης σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς αυτούς, σκοπός της οργάνωσης μπορεί να είναι επίσης η στήριξη του έργου κοινωφελούς ιδρύματος, που δραστηριοποιείται σε έναν ή σε περισσότερους από τους τομείς αυτούς.

ΑΡΘΡΟ 6

ΑΡΧΗ

ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών προάγουν την Αρχή της Κοινωνικής Ευθύνης, Υπευθυνότητας και Εμπιστοσύνης.

Με τη δράση τους συντελούν, ώστε να υπηρετούν σκοπούς και δράσεις, που αναγνωρίζονται από την κοινωνία ως αναγκαίες και σημαντικές σε διάφορους επιμέρους τομείς, ιδίως της κοινωνικής, πολιτισμικής και περιβαλλοντικής δράσης και διεθνούς συνεργασίας.

Οι οργανώσεις αυτές αυτοβούλως και οικειοθελώς αναλαμβάνουν την ευθύνη της ποιότητας της δραστηριότητάς τους καθώς και των συνεπειών της δράσης τους για τις οποίες είναι πρόθυμες να τις υποστηρίξουν ή να τις διορθώσουν.

Με το σύνολο της δραστηριότητας και των ενεργειών τους, οι οργανώσεις αυτές λειτουργούν, ώστε να προάγουν τις έννοιες και τις διαστάσεις της Κοινωνικής Εμπιστοσύνης και της εν γένει προαγωγής του κοινωνικού κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 7

ΑΡΧΗ

ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ,
ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών συμμετέχουν, στην ευρύτερη δυνατή έκταση, στις διαδικασίες κοινωνικού διαλόγου, συνεννόησης και συνεργασίας. Ιδίως δε, συμμετέχουν, στο μέτρο του δυνατού, στην προληπτική επεξεργασία και κατάρτιση νομοσχεδίων και άλλων νομοθετικών κειμένων, που αφορούν θέματα που άπτονται της δραστηριότητάς τους.

Οι οργανώσεις αυτές και οι δημόσιες αρχές ενθαρρύνονται να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν τον κοινωνικό διάλογο και τη συνεργασία, ώστε να προωθούν την κοινωνική συναίνεση και συμμετοχή.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΑΡΘΡΟ 8 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Προκειμένου για χρηματοδότηση που εξυπηρετεί τον κοινωφελή σκοπό της οργάνωσης, αυτή πρέπει να παρέχει επαρκή τεκμηρίωση για τα ακόλουθα:

Κατοχή τεχνικών γνώσεων / εμπειρογνωμοσύνης στο αντικείμενο του προς χρηματοδότηση έργου.

Εσωτερικό σύστημα εξασφάλισης αποτελεσματικότητας του ελέγχου ποιότητας. Τη βεβαίωση ότι τα μέλη της διοίκησης της οργάνωσης δεν έχουν καταδικαστεί για ποινικά αδικήματα εκτός από τις οργανώσεις των οποίων το αντικείμενο έχει να κάνει με επανένταξη στο κοινωνικό σύνολο.

Η οργάνωση μπορεί να γίνει αποδέκτης χορηγιών υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το καταστατικό της.

ΑΡΘΡΟ 9 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Αντίτυπο του κειμένου της Χάρτας, μετά την προσυπογραφή του από κάθε οργάνωση που την αποδέχεται, κατατίθεται στο ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ, που τηρεί σχετικό αρχείο και συντάσσει Κατάλογο με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των οργάνωσεων που έχουν αποδεχθεί την Χάρτα. Το ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί εγγράφως ή ηλεκτρονικά τον Κατάλογο αυτόν σε οποιονδήποτε το ζητήσει.

ΑΡΘΡΟ 10 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ

Κάθε οργάνωση του Καταλόγου των οργάνωσεων που έχουν αποδεχθεί τη Χάρτα, μπορεί οποτεδήποτε, μέσω του ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ, να αποστείλει στις υπόλοιπες, προτάσεις για τροποποιήσεις της Χάρτας. Οι απαντήσεις αποστέλλονται στο ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΩΝ, που τις κοινοποιεί σε όλες τις οργάνωσεις του Καταλόγου. Η πρόταση γίνεται αποδεκτή, αν συμφωνεί ποσοστό τουλάχιστον 75% των οργάνωσεων του Καταλόγου. Όσες διαφωνήσαν ανακοινώνουν στις υπόλοιπες, μέσω του ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ, αν αποδέχονται την εγκεκριμένη τροποποίηση ή επιθυμούν να διαγραφούν από τον Κατάλογο.

2. ΧΑΡΤΑ ΑΥΤΟΔΕΣΜΕΥΣΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Απρίλιος 2008

ακολουθεί ακριβής μετάφραση του
International Non Governmental Organizations
Accountability Charter

Ποιοι είμαστε

Οι διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις που προσυπογράφουμε τον Καταστατικό Χάρτη Αυτοδέσμευσης - Κοινωνικής Ευθύνης και Λογοδοσίας, είμαστε ανεξάρτητοι, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που εργάζονται σε όλο τον κόσμο, με σκοπό την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αειφόρου ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος, της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας και άλλων δημοσίων αγαθών.

Οι οργανισμοί μας είναι υπερήφανοι που έχουν το προνόμιο να εργάζονται σε ευρύ φάσμα χωρών και πολιτισμών, με διαφορετικούς λαούς και ποικίλα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτικά συστήματα.

Τα δικαιώματά μας για δράση θεμελιώνονται στις διεθνώς αναγνωρισμένες ελευθερίες της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, στη συμβολή μας στη διαδικασία της δημοκρατικής ολοκλήρωσης καθώς και στις αξίες που προσπαθούμε να προωθήσουμε.

Η νομιμότητά μας απορρέει από την ποιότητα του έργου μας αλλά και από την αναγνώριση και υποστήριξη των πολιτών με τους οποίους - και για τους οποίους - δουλεύουμε, των μελών μας, των δωρητών μας, του ευρύτερου κοινού καθώς και κρατικών, κυβερνητικών και άλλων οργανισμών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Επιδίωξή μας είναι να διατηρήσουμε τη νομιμότητά μας, ανταποκρινόμενοι σε ζητήματα που απασχολούν και προβληματίζουν όλες τις ηλικίες, σε κοινούς και επιστημονικούς προβληματισμούς, καθώς και μέσα από την ανάληψη της κοινωνικής ευθύνης και την υιοθέτηση της υποχρέωσης λογοδοσίας για το έργο και τα επιτεύγματά μας.

Υπογράφοντας αυτόν τον Καταστατικό Χάρτη, σκοπός μας είναι να προωθήσουμε περισσότερο τις αξίες της διαφάνειας, της κοινωνικής ευθύνης και της υποχρέωσης λογοδοσίας για τις οποίες αγωνιζόμαστε, και δεσμευόμαστε ως Διεθνείς Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στην τήρηση και τον σεβασμό των διατάξεών του.

Πώς εργαζόμαστε

Έχουμε υποβοηθητική δράση χωρίς να επιδιώκουμε να υποκαταστήσουμε τον κυρίαρχο ρόλο και τις πρωταρχικές ευθύνες των κυβερνήσεων στα θέματα της ισότιμης ανάπτυξης, της ευημερίας, της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των οικοσυστημάτων.

Σκοπός μας είναι επίσης η ανάδειξη και προώθηση του ρόλου και των ευθυνών στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αειφόρου ανάπτυξης και του περιβάλλοντος, ακόμη και στον ιδιωτικό τομέα.

Συχνά ασχολούμαστε με προβλήματα και ζητήματα τα οποία οι κυβερνήσεις ή άλλοι φορείς δεν μπορούν ή δεν θέλουν να αντιμετωπίσουν από μόνοι τους. Μέσα από εποικοδομητικό διάλογο, επιδιώκουμε την προώθηση της ορθής διακυβέρνησης και της προόδου προς την κατεύθυνση των στόχων μας.

Στοχεύουμε στην προώθηση και στην επιτυχία της αποστολής μας μέσα από έρευνα, υπεράσπιση δικαιωμάτων και εκπόνηση προγραμμάτων. Το έργο μας συνήθως επιτελείται σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, είτε άμεσα από εμάς τους ίδιους, είτε σε συνεργασία με άλλους εταίρους.

Συνεργαζόμαστε με άλλους οργανισμούς, όπου η πρακτική αυτή είναι ο καλύτερος τρόπος για την προώθηση της αποστολής μας.

Σκοπός του Καταστατικού Χάρτη

Ο Καταστατικός Χάρτης υπογραμμίζει την κοινή μας δέσμευση για βέλτιστη απόδοση, διαφάνεια, κοινωνική ευθύνη και υποχρέωση λογοδοσίας. Προκειμένου να καταδείξουμε και να υποστηρίξουμε τις δεσμεύσεις μας, θέτουμε τους παρακάτω στόχους:

- Τον εντοπισμό και προσδιορισμό κοινών αρχών, πολιτικών και πρακτικών
- Την έμπρακτη ενίσχυση της διαφάνειας, της κοινωνικής ευθύνης και της υποχρέωσης λογοδοσίας, τόσο στο εσωτερικό των οργανισμών μας όσο και προς τρίτους
- Την ενθάρρυνση της επικοινωνίας με τους κοινωνικούς εταίρους
- Τη συνεχή βελτίωση της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας των οργανώσεών μας

Αναγνωρίζουμε ότι η διαφάνεια, η κοινωνική ευθύνη και η υποχρέωση λογοδοσίας είναι ουσιώδη στοιχεία της ορθής διακυβέρνησης, είτε αυτή εφαρμόζεται από κυβερνήσεις είτε από επιχειρήσεις, είτε από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Όπου κι αν εργαζόμαστε, σκοπός μας είναι να διασφαλίζουμε ότι τα υψηλά πρότυπα που απαιτούμε από τους άλλους, τηρούνται εξ ίσου και μέσα στους δικούς μας οργανισμούς.

Ο παρών Καταστατικός Χάρτης συμπληρώνει και ενισχύει την υφιστάμενη νομοθεσία. Πρόκειται για Καταστατικό Χάρτη, ο οποίος υιοθετείται εθελοντικά και έχει καταρτιστεί με βάση διάφορους ισχύοντες κώδικες, κανόνες, πρότυπα και κατευθυντήριες οδηγίες.

Συμφωνούμε ότι θα εφαρμόσουμε τον Χάρτη προοδευτικά σε όλες μας τις πολιτικές, τις δράσεις και τις λειτουργίες. Ο Χάρτης αυτός δεν αντικαθιστά άλλους ισχύοντες κώδικες ή πρακτικές που μπορεί να έχουν ήδη προσυπογράψει τα συμβαλλόμενα μέρη του, εκτός αν ρητά το δηλώσουν. Η υιοθέτησή του δεν τα εμποδίζει να υποστηρίζουν ή να χρησιμοποιούν και άλλα μέσα προώθησης της διαφάνειας, της κοινωνικής ευθύνης και της υποχρέωσης λογοδοσίας.

Μέσα από την εμπειρία μας, θα βελτιώσουμε στο μέλλον τον Καταστατικό Χάρτη, λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις, ιδιαίτερα όσες βελτιώνουν τη διαφάνεια, την κοινωνική ευθύνη και την υποχρέωση λογοδοσίας.

Οι Κοινωνικοί μας Εταίροι

Πρωταρχική μας ευθύνη είναι η επίτευξη της αποστολής μας με αποτελεσματικότητα και διαφάνεια, σε πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές μας. Βάσει των παραπάνω, έχουμε ευθύνη και λογοδοτούμε απέναντι στους κοινωνικούς μας εταίρους.

Στους κοινωνικούς μας εταίρους περιλαμβάνονται:

- Λαοί, περιλαμβανομένων και των επόμενων γενεών, τα δικαιώματα των οποίων προσπαθούμε να υπερασπίσουμε, να προστατεύσουμε και να αυξήσουμε
- Οικοσυστήματα τα οποία δεν μπορούν να μιλήσουν ή να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους
- Τα μέλη και οι υποστηρικτές μας
- Το προσωπικό και οι εθελοντές μας
- Οργανισμοί και άτομα τα οποία προσφέρουν οικονομική βοήθεια, αγαθά ή υπηρεσίες
- Οργανισμοί - εταίροι, τόσο κυβερνητικοί όσο και μη κυβερνητικοί, με τους οποίους συνεργαζόμαστε
- Αρμόδια όργανα και φορείς των οποίων η άδεια απαιτείται για τη σύσταση και λειτουργία μας
- Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων που επιθυμούμε να επηρεάσουμε σε επίπεδο πολιτικής ή προγραμμάτων
- Τα μέσα ενημέρωσης
- Οι πολίτες

Στην προσπάθειά μας να εξισορροπήσουμε τις διαφορετικές απόψεις των κοινωνικών μας εταίρων, καθοδηγούμαστε από την αποστολή μας και τις αρχές του παρόντος Καταστατικού Χάρτη.

Αρχές

Σεβασμός στις Οικουμενικές αξίες και αρχές

Στηριζόμαστε στα δικαιώματα της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι που προβλέπονται από την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επιδιώκουμε την πιστή εφαρμογή των διεθνών και εθνικών νόμων που προάγουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την προστασία των οικοσυστημάτων, της αειφόρου ανάπτυξης και τα εν γένει δημόσια αγαθά.

Όπου οι νόμοι αυτοί δεν υφίστανται καθόλου ή δεν εφαρμόζονται πλήρως ή αποτελούν αντικείμενο κατάχρησης, επισημαίνουμε τα θέματα αυτά, διαμορφώνοντας τον δημόσιο διάλογο και υποστηρίζοντας κατάλληλα μέτρα αποκατάστασης. Αυτό απαιτεί ο σεβασμός των ίσων δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας όλων των ανθρώπων.

Ανεξαρτησία

Στόχος μας είναι να είμαστε πολιτικά και οικονομικά ανεξάρτητοι. Η διοίκηση, τα προγράμματα και οι πολιτικές μας είναι μη κομματικοποιημένες, ανεξάρτητες από συγκεκριμένες κυβερνήσεις, πολιτικά κόμματα και ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Υπεύθυνη προάσπιση δικαιωμάτων

Διασφαλίζουμε ότι η προάσπιση των δικαιωμάτων είναι συνεπής με την αποστολή μας, θεμελιώνεται στον τρόπο της δράσης μας και προωθεί με συγκεκριμένο τρόπο το δημόσιο συμφέρον.

Έχουμε ξεκάθαρες διαδικασίες με τις οποίες υιοθετούμε θέσεις δημόσιας πολιτικής (συμπεριλαμβανομένων και διαδικασιών για την επιλογή των εταίρων μας, όπου χρειάζεται), αυστηρούς ηθικούς κανόνες που καθοδηγούν τις επιλογές μας για την κάθε στρατηγική προάσπισης δικαιωμάτων και τρόπους εντοπισμού και διαχείρισης πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ διαφόρων κοινωνικών εταίρων.

Αποτελεσματικά προγράμματα

Στόχος μας είναι να συνεργαζόμαστε σε ειλικρινή βάση με τις τοπικές κοινωνίες, τους Μη Κυβερνητικούς και άλλους οργανισμούς, που επιδιώκουν την αειφόρο ανάπτυξη ανταποκρινόμενοι στις τοπικές ανάγκες.

Εξάλειψη διακρίσεων

Εκτιμούμε, σεβόμαστε και ενθαρρύνουμε τη διαφορετικότητα, την αμεροληψία και την εξάλειψη των διακρίσεων σε όλες μας τις δραστηριότητες. Για τον σκοπό αυτό κάθε οργάνωση έχει πολιτικές που προωθούν τη διαφορετικότητα, την ισότητα και εξισορρόπηση των δύο φύλων, την αμεροληψία και την εξάλειψη των διακρίσεων, σε όλες μας τις δραστηριότητες τόσο στο εσωτερικό τους όσο και προς τρίτους.

Διαφάνεια

Δεσμευόμαστε για διαύγεια, διαφάνεια και εντιμότητα στις δομές, την αποστολή, τις πολιτικές και τις δράσεις μας.

Κοινοποιούμε ενεργά προς τους κοινωνικούς εταίρους οτιδήποτε σχετίζεται με τις οργανώσεις μας και φροντίζουμε να είναι δημόσια διαθέσιμη η πληροφόρηση και η ενημέρωση.

Εκθέσεις Απολογισμού

Στόχος μας είναι να συμμορφωνόμαστε με τις κοινά παραδεκτές απαιτήσεις περί διοίκησης, τήρησης λογιστικών βιβλίων και υποβολής εκθέσεων απολογισμού, στις χώρες όπου έχουμε την έδρα μας και όπου εργαζόμαστε. Υποβάλλουμε εκθέσεις απολογισμού των δραστηριοτήτων και επιτευγμάτων μας, τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο. Οι εκθέσεις περιγράφουν για λογαριασμό της κάθε οργάνωσης:

- Την αποστολή και τις αξίες
- Τους στόχους και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν σε επίπεδο προγραμμάτων και προάσπισης δικαιωμάτων
- Τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- Τη διοικητική δομή και τις διαδικασίες, καθώς και τους κατόχους των βασικών θέσεων στην οργάνωση
- Τις βασικές πηγές χρηματοδότησης από επιχειρήσεις, ιδρύματα, κυβερνήσεις και φυσικά πρόσωπα
- Τη χρηματοοικονομική απόδοση
- Τη συμμόρφωση με τον παρόντα Καταστατικό Χάρτη, και
- Τα στοιχεία επικοινωνίας

Έλεγχος

Ο ετήσιος οικονομικός απολογισμός συμμορφώνεται με τους σχετικούς νόμους και πρακτικές και ελέγχεται από ανεξάρτητους ορκωτούς λογιστές, η έκθεση των οποίων συνοδεύει τον απολογισμό της οργάνωσης.

Ακρίβεια πληροφόρησης

Υιοθετούμε και τηρούμε γενικά αποδεκτά πρότυπα ακρίβειας και διαφάνειας κατά την παρουσίαση και ερμηνεία δεδομένων και ερευνών, κάνοντας χρήση και αναφορές σε άλλες ανεξάρτητες έρευνες.

Ορθή Διακυβέρνηση

Πρέπει να είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις και τα επιτεύγματά μας. Για να το πετύχουμε πρέπει: να έχουμε ξεκάθαρη αποστολή, οργανωτική υποδομή και σαφείς διαδικασίες λήψης αποφάσεων, να ενεργούμε σύμφωνα με δεδηλωμένες αξίες και συμφωνημένες διαδικασίες, να διασφαλίζουμε ότι τα προγράμματά μας επιτυγχάνουν αποτελέσματα τα οποία αφενός είναι σύμφωνα με την αποστολή μας και αφετέρου παρουσιάζονται με διαφανή και επακριβή τρόπο.

Η διοικητική δομή κάθε οργάνωσης είναι σύμφωνη με την αντίστοιχη σε κάθε χώρα νομοθεσία και είναι διαφανής. Στόχος μας είναι να ακολουθούμε τις αρχές της βέλτιστης πρακτικής διακυβέρνησης. Κάθε οργάνωση πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον:

- Ένα διοικητικό όργανο που: εποπτεύει και αξιολογεί το ανώτερο μάνατζμεντ (Διευθύνοντα Σύμβουλο ή Γενικό Διευθυντή), επιβλέπει τα προγράμματα και τον οικονομικό προϋπολογισμό, καθορίζει τη συνολική στρατηγική σύμφωνα με την αποστολή της οργάνωσης, διασφαλίζει ότι οι πόροι χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και ορθά, ότι η απόδοση αποτιμάται, ότι η ακεραιότητα εξασφαλίζεται και τέλος ότι η εμπιστοσύνη του κοινού διατηρείται .
- Γραπτές διαδικασίες που διευθετούν τον τρόπο διορισμού και ορίζουν τις αρμοδιότητες και τη διάρκεια θητείας των μελών του ανώτερου διοικητικού οργάνου, που αποτρέπουν και διαχειρίζονται τις συγκρούσεις συμφερόντων.
- Μία τακτική γενική συνέλευση με δικαιοδοσία απόφασης διορισμού και αντικατάστασης μελών του διοικητικού οργάνου.

Ακούμε τις προτάσεις των κοινωνικών μας εταίρων σχετικά με το πώς μπορούμε να βελτιώσουμε το έργο μας. Ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή πολιτών των οποίων τα συμφέροντα θίγονται άμεσα. Διευκολύνουμε επίσης τους πολίτες να σχολιάζουν τα προγράμματα και τις πολιτικές μας.

Κανόνες Δεοντολογίας στην εξεύρεση χρηματικών πόρων

Δωρητές

Σεβόμαστε τα δικαιώματα των δωρητών μας: να ενημερώνονται σχετικά με τους σκοπούς για τους οποίους αναζητούμε πόρους, να ενημερώνονται σχετικά με το πώς χρησιμοποιούνται οι δωρεές τους, να μη καταγράφονται σε καταστάσεις μαζικών αποστολών, να ενημερώνονται για τη σχέση με την οργάνωση όσων φυσικών ή νομικών προσώπων αναζητούν πόρους και τα όρια δικαιοδοσίας τους, και να διατηρούν την ανωνυμία τους, εκτός από τις περιπτώσεις όπου το ύψος της δωρεάς τους είναι τέτοιο που θα μπορούσε να θέσει σε αμφισβήτηση την ανεξαρτησία μας.

Χρήση δωρεών

Κατά τη διαδικασία εξεύρεσης πόρων, περιγράφουμε με ακρίβεια τις δραστηριότητες και τις ανάγκες μας. Οι πολιτικές και πρακτικές μας διασφαλίζουν ότι οι δωρεές προάγουν την αποστολή της οργάνωσής μας. Στις περιπτώσεις όπου οι δωρεές γίνονται για έναν συγκεκριμένο σκοπό, γίνεται σεβαστή η επιθυμία του δωρητή. Εάν καλούμε τους πολίτες να κάνουν τις δωρεές τους για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό, κάθε οργάνωση έχει σχέδιο για τον χειρισμό τυχόν ελλείμματος ή πλεονάσματος, το οποίο γνωστοποιεί εκ των προτέρων στο πλαίσιο της έκκλησής της.

Δωρεές σε είδος

Κάποιες δωρεές είναι δυνατό να παρέχονται ως αγαθά ή υπηρεσίες. Προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα και η ανεξαρτησία μας: καταγράφουμε και δημοσιεύουμε λεπτομερή στοιχεία για όλες τις μεγάλες θεσμικές δωρεές καθώς και τις δωρεές σε είδος, περιγράφουμε τις μεθόδους αξιολόγησης και ελέγχου που χρησιμοποιούμε και τέλος εξασφαλίζουμε ότι οι δωρεές αυτές συνεισφέρουν στην επίτευξη της αποστολής μας.

Μεσάζοντες

Σκοπός μας είναι να εξασφαλίσουμε ότι οι δωρεές που αναζητούνται έμμεσα, όπως π.χ. μέσω τρίτων, και λαμβάνονται σε πλήρη συμμόρφωση με τις δικές μας πρακτικές. Κάτι τέτοιο συνήθως αποτελεί αντικείμενο έγγραφης συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων.

Επαγγελματική Διοίκηση

Διευθύνουμε τους οργανισμούς μας με επαγγελματικό και αποτελεσματικό τρόπο. Οι πολιτικές και οι εσωτερικοί κανονισμοί μας επιδιώκουν συνεχώς τη βέλτιστη απόδοση σε όλους τους τομείς.

Οικονομικοί έλεγχοι

Οι διαδικασίες εσωτερικού οικονομικού ελέγχου διασφαλίζουν ότι όλοι οι πόροι χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο κακής χρήσης τους. Ακολουθούμε αρχές ορθών πρακτικών στην οικονομική διαχείριση.

Αξιολόγηση

Αποτελεί συνεχή στόχο μας να βελτιώνουμε την αποτελεσματικότητά μας. Για τον σκοπό αυτό θεσπίζουμε διαδικασίες αξιολόγησης για τα διοικητικά μας όργανα, το προσωπικό, τα προγράμματα και τα έργα μας στη βάση αμοιβαίας ευθύνης.

Δημόσια κριτική

Φέρουμε την ευθύνη για την κριτική που εκφράζουμε δημόσια για άτομα και οργανισμούς, διασφαλίζοντας ότι η δημόσια κριτική αυτή είναι δίκαιη.

Εταίροι

Αναγνωρίζουμε ότι η οργανωτική μας ακεραιότητα εκτείνεται και στη διασφάλιση ότι και οι εταίροι μας πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας και ευθύνης, και λαμβάνουμε όλα τα δυνατά μέτρα ώστε να διασφαλίσουμε ότι δεν υπάρχουν δεσμοί με οργανισμούς ή πρόσωπα εμπλεκόμενα σε παράνομες ή ανήθικες πρακτικές.

Ανθρώπινοι πόροι

Αναγνωρίζουμε ότι η απόδοση και η επιτυχία μας αντανακλώνται στην ποιότητα του προσωπικού μας, των εθελοντών και των πρακτικών διοίκησης των οργανώσεών μας. Δεσμευόμαστε να επενδύουμε στην ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων μας. Αμοιβές και επιδόματα εξισορροπούν αφενός τις προσδοκίες του κοινού για τους εθελοντικούς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και αφετέρου την ανάγκη για εξεύρεση και διατήρηση του προσωπικού που χρειαζόμαστε για την εκπλήρωση της αποστολής μας.

Η πολιτική για τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων μας βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με τους σχετικούς διεθνείς και εθνικούς κανονισμούς εργασίας και θέτει σε εφαρμογή τις καλύτερες πρακτικές του εθελοντικού τομέα σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα εργαζομένου - εθελοντή, καθώς επίσης και τα δικαιώματα περί υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία.

Στην πολιτική μας για τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων μας περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση της απόδοσης όλου του προσωπικού σε τακτική βάση.

Δωροδοκία και διαφθορά

Η πολιτική μας για τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων απαγορεύει αυστηρά πράξεις δωροδοκίας ή διαφθοράς από το προσωπικό ή άλλα πρόσωπα που εργάζονται για τον οργανισμό μας ή ενεργούν για λογαριασμό του.

Σεβασμός της σεξουαλικής ακεραιότητας

Καταδικάζουμε κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης, κατάχρησης και διάκρισης. Οι πολιτικές μας σέβονται τη σεξουαλική ακεραιότητα, σε όλα μας τα προγράμματα και τις δραστηριότητες και απαγορεύουν την παρενόχληση, τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τις διακρίσεις.

Κοινοποίηση και καταγγελία παραβάσεων

Το προσωπικό μας έχει τη δυνατότητα και παροτρύνεται να επιστήσει την προσοχή της διοίκησης σε δραστηριότητες, οι οποίες ενδέχεται να μην είναι σύμφωνες με τον νόμο ή την αποστολή και τις δεσμεύσεις μας, ή ακόμη και με τις διατάξεις του παρόντος Καταστατικού Χάρτη.

3. ΑΠΟΠΛΟΥΣ

ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΣΗΛΩΣΗΣ ΟΛΩΝ μας στην ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ και ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΥΠΗΡΕΤΩΝΤΑΣ τους ΣΚΟΠΟΥΣ μας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι παρακάτω γενικές Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας έχουν εφαρμογή σε όλες τις ΜΚΟ, που τις ενστερνίζονται και ρητά δεσμεύονται να τις τηρήσουν.

Οι Αρχές μας έχουν γενική ισχύ και εφαρμόζονται στο σύνολό τους ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητες της κάθε οργάνωσης, όπως είναι ο σκοπός, τα μέσα, το μέγεθος, ο τομέας δράσης, ο τόπος κ.α

Οι Αρχές μας δεν αναιρούν τις καταστατικές διατάξεις της κάθε οργάνωσης ούτε αντικαθιστούν τους επιμέρους όρους λειτουργίας ή τις εφαρμοζόμενες πρακτικές της. Αντίθετα τις στηρίζουν και κατά περίπτωση τις συμπληρώνουν.

Μέσα από την υιοθέτηση των Αρχών παρακινούνται οι οργανώσεις να χρησιμοποιούν στην πράξη για τη βελτίωση της λειτουργίας τους μεθόδους και εργαλεία πιο σύνθετα και εξελιγμένα, όπως είναι οι δείκτες αξιολόγησης, οι μηχανισμοί εσωτερικών ελέγχων, τα πρότυπα και μοντέλα.

Η τήρηση των Αρχών στην πράξη, αποτελεί ευθύνη της ίδιας της οργάνωσης σύμφωνα με το αξίωμα της αυτορρύθμισης αλλά και αυτό της αυτοδέσμευσης.

ΟΙ ΚΟΙΝΕΣ ΜΑΣ ΑΡΧΕΣ :

Όραμα και Αποστολή

Η ύπαρξη της οργάνωσής μας πηγάζει από την ανάγκη οι πολίτες να δρουν πολιτικά στη δημόσια σφαίρα με τρόπο εθελοντικό και άμεσο, χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων, με σκοπό την υλοποίηση κοινωνικά ωφέλιμων δράσεων. Η οργάνωσή μας έχει ξεκάθαρη κατεύθυνση, όραμα, αποστολή και δεν επιδιώκει σκοπούς κερδοσκοπικούς. Σεβόμαστε και προασπίζουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις δημοκρατικές αρχές.

Ανεξαρτησία, Διαφάνεια και Λογοδοσία

Περιφρουρούμε την πολιτική μας ανεξαρτησία έναντι κρατικών, κομματικών ή άλλων εξωγενών παραγόντων και έναντι προσώπων, επιχειρήσεων ή άλλων οργανισμών, που τυχόν μας επιχορηγούν. Η οργάνωσή μας είναι διαφανής στον τρόπο λειτουργίας, χρηματοδότησης και στις δράσεις της. Λογοδοτούμε στην κοινωνία και στους πολίτες και δεχόμαστε τον έλεγχό τους.

Υπεύθυνη Οργάνωση και Λειτουργία.

Η οργάνωσή μας λειτουργεί με ένα συγκροτημένο πλέγμα καταστατικών αρχών, κανόνων και διαδικασιών, που διασφαλίζει τη δημοκρατική διακυβέρνηση και την αποτελεσματικότητα της δράσης μας. Δύναμή μας είναι η αφοσίωση και η ανάπτυξη των ανθρώπων μας - μελών, εθελοντών, εργαζομένων - και επιδιώκουμε συνεχώς να τους εξασφαλίζουμε συνθήκες εργασίας και δράσης ευνοϊκότερες από ότι προβλέπει ο νόμος.

Προσήλωση στην αποτελεσματικότητα.

Επιδιώκουμε με τις δράσεις μας χειροπιαστά και μετρήσιμα αποτελέσματα τα οποία να ικανοποιούν τις προσμονές των ωφελούμενων, των μελών μας και όλων των ενδιαφερομένων μερών. Φιλοδοξούμε να αποτελέσουμε πηγή δημιουργίας και εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών.

Συνεχής Βελτίωση και Καινοτομία

Αμφισβητούμε κριτικά και δημιουργικά την κατεστημένη τάξη πραγμάτων και αντιλήψεων και ελέγχουμε εποικοδομητικά όσους ασκούν εξουσία. Η οργάνωσή μας μαθαίνει συνεχώς, μέσα από τις δράσεις της αλλά και από την πείρα της δράσης άλλων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Ανάπτυξη Συνεργασιών και Δικτύωση

Πρωθούμε το διάλογο με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του χώρου στον οποίο δραστηριοποιούμαστε. Η συνεργασία μας με άλλες οργανώσεις και η δημιουργία δικτύων πολλαπλασιάζει τις δυνατότητές μας και βελτιώνει την αποτελεσματικότητα της δράσης μας. Σε όλες τις περιπτώσεις οι συνεργασίες βασίζονται σε διαφανείς συμφωνίες με αμοιβαίο όφελος για όλες τις πλευρές. Η βούληση μας για συνεργασίες δεν αποδυναμώνει το δικαίωμά μας για υπεύθυνη κριτική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

της ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ ΤΩΝ ΜΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ εν όψει της ρύθμισης του πεδίου του εθελοντισμού και των ΜΚΟ

Αθήνα, 21 Ιανουαρίου 2010

1) *Πολιτεία και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις*

Η ανάγκη μιας συνολικής ρύθμισης της σχέσης μεταξύ Πολιτείας και ΜΚΟ

Ένας μεγάλος αριθμός ΜΚΟ και η Καμπάνια για το Σύνταγμα και τους Θεσμούς, διαπιστώνει την ανάγκη ρύθμισης των σχέσεων του εθελοντισμού και των ΜΚΟ με το κράτος με σεβασμό προς την κοινωνία πολιτών ως χώρου ελευθερίας, αυτοδέσμευσης, ανεξαρτησίας και αλληλεγγύης. Η ρύθμιση μπορεί να προέρχεται είτε από τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών διά μέσου αυτοδέσμευσης είτε από το κράτος-πολιτεία ή ταυτόχρονα και από τους δύο. Μια σχετική νομοθετική πρωτοβουλία της ελληνικής πολιτείας - κυβέρνησης θα αξιολογηθεί από τις ΜΚΟ και την Καμπάνια με θετικό πνεύμα, στο πλαίσιο διαβούλευσης, την οποία θεωρούμε αυτονόητη. Το αίτημα για μια σύγχρονη συνταγματική πρόβλεψη διατηρεί την αξία του. Η παρέμβαση μας αυτή αφορά αποκλειστικά στο θεσμικό πλαίσιο ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΚΟ, ανεξαρτήτως τομέα και πεδίου δράσης.

2) *Οργανωτικές διαστάσεις της δράσης των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων*

Η σημασία του Εθελοντισμού

Ο εθελοντισμός αποτελεί κεντρική ιδέα της Κοινωνίας των Πολιτών. Σχετίζεται με την αφιλοκερδή υπηρεσία ευρύτερων κοινωνικών σκοπών, προς όφελος της κοινωνίας, της φύσης και του πολιτισμού, χωρίς πολιτικές σκοπιμότητες. Η Πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει ουσιαστικά για την παροχή κινήτρων και εκπαιδευτικών μέτρων, που αποβλέπουν στην προώθηση του εθελοντισμού ενώ παράλληλα θα πρέπει να απαλειφθούν φαινόμενα κακόβουλης αντιμετώπισης του εθελοντισμού. Ταυτόχρονα η κατοχύρωση του δικαιώματος των ΜΚΟ να απασχολούν εθελοντές για τις δράσεις τους και συνεπώς να τυγχάνουν ειδικής αντιμετώπισης από την εργατική νομοθεσία για το τμήμα της εθελοντικά προσφερόμενης εργασίας και μόνο, είναι υψηλής προτεραιότητας. Εντούτοις πρέπει να τονιστεί ότι η εθελοντική εργασία πρέπει να προσφέρεται με πρόνοια ασφάλισης έναντι ατυχημάτων υγείας και ζωής, η δε ασφάλιση σε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα είναι ευθύνη της Διοίκησης κάθε ΜΚΟ. Η ασφάλιση πρέπει να είναι όμως υποχρεωτική.

3) *Διαβούλευση μεταξύ Κράτους και ΜΚΟ*

Πλαίσιο - Διαφάνεια

Αποτελεί στοιχείο προοδευτικής διακυβέρνησης οι κρατικές αρχές και τα όργανα της διοίκησης και ΟΤΑ, αιρετά ή μη και οποιασδήποτε βαθμίδας, να προβαίνουν στη

διεξαγωγή διαβούλευσης με φορείς του Τρίτου Τομέα. Επίσης κρίνεται απαραίτητη η προσαρμογή του Κανονισμού της Βουλής ώστε να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη των ΜΚΟ κατά λόγο αρμοδιότητας από τις Επιτροπές της Βουλής. Η συναφής αποστολή της ΟΚΕ μπορεί να ενισχυθεί, όσον αφορά τη συμβολή της Κοινωνίας των Πολιτών. Βασική προϋπόθεση για τα παραπάνω είναι η Κατάρτιση Ενιαίου Μητρώου Φορέων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Η δημιουργία ενός ενιαίου μητρώου για όλη τη δημόσια διοίκηση με δεσμευτικό χρονικό όριο δημιουργίας του μητρώου θα επιλύσει πολλά προβλήματα. Προϋποθέτει τον καθορισμό της διαδικασίας εμπλουτισμού - επικαιροποίησης του μητρώου καθώς και διατύπωση των κριτηρίων εγγραφής στο μητρώο. Τέλος το μητρώο πρέπει να είναι προσβάσιμο από όλους τους Έλληνες πολίτες.

Εκ παραλλήλου η ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ΕΕ) για τις δράσεις και τις δυνατότητες συνεργασίας με τις ΜΚΟ, θα βοηθήσει στην εμπέδωση καλών πρακτικών.

Η μόνιμη και διαρκής διαδικτυακή επικοινωνία της Πολιτείας με την Κοινωνία των Πολιτών με ευθύνη αρμοδίου οργάνου και δυνατότητα παροχής ενιαίας πληροφόρησης για όλες τις διοικητικές και νομοθετικές ρυθμίσεις και τις χρηματοδοτήσεις που αφορούν τις ΜΚΟ θα συμβάλει καθοριστικά στην καλή συνεργασία και διαφάνεια

Τέλος προτείνεται η δημιουργία Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τις ΜΚΟ, ή ρητή υπαγωγή του χώρου των ΜΚΟ σε μια από τις υφιστάμενες Επιτροπές. Η Κ.Ε. θα ασχολείται με τα θεσμικά ζητήματα και θα συστηματοποιεί τη διαβούλευση ανά τομέα ενδιαφέροντος.

4) Οικονομικές διαστάσεις της δράσης των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

Λιγότερη γραφειοκρατία - περισσότερη αποτελεσματικότητα - διαφάνεια και πληροφόρηση.

Σημαντικότερη κρίνεται η αλλαγή της φορολογικής αντιμετώπισης των ΜΚΟ. Η κατοχύρωση του μη εμπορικού χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τους, ρύθμιση ζητημάτων ΦΠΑ, ρύθμιση ζητημάτων οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου των ΜΚΟ, με παράλληλη απλούστευση των υφιστάμενων διαδικασιών, είναι μερικά από τα πιο καυτά προβλήματα, ενώ βελτίωση μηχανισμών χρηματοδότησης-εκταμίευσης είναι απαραίτητη.

Είναι επιτακτική η προώθηση αρχών διαφάνειας και κοινής δέσμευσης μεταξύ φορέων του Δημοσίου και φορέων του ΜΚΟ, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης με καθορισμό πολυδύναμων κριτηρίων επιλογής ΜΚΟ στη βάση προτύπων, μετά από διαβούλευση ανά τομέα, με παράλληλη αξιολόγηση εκτέλεσης έργου και τέλος με κοινωνική - δημόσια λογοδοσία.

Ακόμα θεωρούμε ζήτημα αρχής την παροχή επίσημων αναλυτικών πληροφοριών για τις δημόσιες/ευρωπαϊκές ενισχύσεις προς τις ΜΚΟ καθώς και τη σύνταξη ετήσιας κρατικής απολογιστικής και οικονομικής αναφοράς για τη δράση των ΜΚΟ και τη σχέση τους με το Κράτος προκειμένου να προστατευθεί και ο χώρος των ΜΚΟ αλλά και η πολιτεία από την υποψία αθέμιτων συναλλαγών.

Η θεσμοθέτηση της σύναψης συνεργασιών μέσω προγραμματικών συμβάσεων και συμβάσεων εκτέλεσης έργου κρίνεται αναγκαία, αφού έτσι κι αλλιώς γίνεται αλλά κινείται συχνά σε ασαφές πλαίσιο δημιουργώντας προβλήματα και αιτιάσεις αδιαφανούς λειτουργίας. Δυνητικοί συνεργάτες μπορούν να είναι συσσωματώσεις φορέων τρίτου τομέα όπως δευτεροβάθμιες ή και τριτοβάθμιες δομές, οργανισμοί - ομπρέλλα, συλλογικά σώματα, τοπικά - περιφερειακά δίκτυα κ.τ.λ. ή με επιμέρους ΜΚΟ.

Πολύτιμη επίσης μπορεί να αποβεί η ενδυνάμωση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με την προώθηση ρυθμίσεων ενώ η βελτίωση του Νόμου περί χορηγιών θα συμβάλει στην αναγκαία απεξάρτηση του χώρου των ΜΚΟ από κρατικές επιχορηγήσεις. Παράλληλα το καθεστώς των δωρεών χρήζει συνολικής αντιμετώπισης.

Τέλος η ύπαρξη ιδιωτικής ή δημόσιας τραπεζικής πίστης (δανειοδότηση) για εκτέλεση έργου, κατά παραχώρηση δημόσιας υπηρεσίας, θα ήταν ένα δίκαιο και σημαντικό εργαλείο για την αναβάθμιση του χώρου

5) Προτάσεις για τη διαχείριση των ανωτέρω θεμάτων

Περαιτέρω επισημάνσεις

Είναι αναγκαία η υιοθέτηση μίας ενιαίας πολιτικής για τη ρύθμιση των ανωτέρω, με γνώμονα τη σαφή οριοθέτηση των σχέσεων κράτους και ΜΚΟ και συνεπώς τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των οργανώσεων.

Επίσης, προτείνεται η μελέτη για την κατοχύρωση της νομικής υπόστασης των ΜΚΟ αξιοποιώντας και την ευρωπαϊκή πρακτική

Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η κριτική και οι ενστάσεις, που έχουν διατυπωθεί από τον χώρο των ΜΚΟ, στον ιδρυτικό νόμο και τη λειτουργία του ΕΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΩΝ ως κρατικού οργανισμού για τον εθελοντισμό, δεδομένης της αυξημένης ευαισθησίας ως προς την οφειλόμενη λογοδοσία ενός δημόσιου οργανισμού που έχει ως αντικείμενο τον εθελοντισμό.

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ :

Θεωρούμε αναγκαία τη λήψη των παρακάτω μέτρων :

- A) Κατοχύρωση της νομικής υπόστασης των ΜΚΟ, που με τη σειρά της θα συμβάλει στην οικοδόμηση ενός σταθερού πλαισίου σχέσεων πολιτείας και ΜΚΟ
- B) Ρύθμιση της φορολογικής αντιμετώπισης των ΜΚΟ καθώς και ζητημάτων οικονομικού και διαχειριστικού ελέγχου τους.
- Γ) Επέκταση της χρήσης κριτηρίων και καθιέρωση πρότυπων προγραμματικών συμβάσεων για το σύνολο των χρηματοδοτήσεων φορέων του τρίτου τομέα και των ΜΚΟ
- Δ) Κατοχύρωση από την εργασιακή νομοθεσία, του δικαιώματος των ΜΚΟ να απασχολούν εθελοντές στις δράσεις τους. Η εθελοντική εργασία πρέπει να έχει υποχρεωτικά ασφάλιση έναντι ατυχημάτων υγείας και ζωής.

Ε) Δημιουργία ενός ενιαίου Μητρώου για όλα τα Υπουργεία με δεσμευτικά : το χρονικό όριο δημιουργίας του, τον καθορισμό της διαδικασίας επικαιροποίησής του, τη διατύπωση των κριτηρίων εγγραφής στο μητρώο.

Στ) Βάση νόμου, διεξαγωγή διαβούλευσης των κρατικών αρχών και των ΟΤΑ με ΜΚΟ και άλλους φορείς του Τρίτου Τομέα, σε τομείς όπου οι Οργανώσεις έχουν γνώση και εμπειρία και αποδεδειγμένη παρουσία.

Ζ) Μόνιμη και διαρκής διαδικτυακή επικοινωνία της Πολιτείας με την Κοινωνία των Πολιτών με ευθύνη αρμοδίου οργάνου, με δυνατότητα παροχής ενιαίας πληροφόρησης για όλες τις διοικητικές και νομοθετικές ρυθμίσεις και τις χρηματοδοτήσεις που αφορούν τις ΜΚΟ. Σύνταξη ετήσιου απολογισμού για τη συνεργασία των ΜΚΟ με το κράτος.

Η ομάδα εργασίας
Γιαννής Νίκος
Λιγνός Γιώργος
Καρύδη Ντίνα
Μηλιώνης Σταύρος
Ρουφαγάλη Ασπασία

Οι συντονιστές
Κουλούρης Νίκος
Παϊζάνου Αρετή
Ραΐσης Νικόλας